

21. YÜZYILDA

EĞİTİMDE YENİ
YÖNELİMLER

ÖĞRENME HEDEFLERİ

21. yüzyılın eğitimini kavramak.

21. yüzyıla ait edinilmesi gereken becerileri açıklayabilmek.

Geleceğin eğitiminin nasıl olabileceğini kavrayabilmek.

Geleceğin eğitimindeki uygulamalar ve etkinlikler hakkında bilgi sahibi olabilmek.

Küreselleşmenin eğitim üzerindeki etkilerini kavramak.

Bilgi toplumunun özelliklerini çözümleyebilmek.

«Geleceğin cahili okumayan değil; nasıl öğreneceğini bilmeyen kişi olacaktır.»

Alvin Toffler

21.Yüzyıl Eğitimi Nedir?

- Esnek, yaratıcı, mücadeleci, karmaşık olan; yeni imkanlar sunduğu kadar bir o kadar da problemlere sahip ve son derece hızlı değişen bir dünyayı hedef alan eğitim anlayışıdır.
- 21.yüzyılın sınıfının ne olduğu ve 21.yüzyıl eğitim anlayışının nasıl işlemesi gerektiğini anlamak ve bu anlamda hangi kriterlere yönelmek gerektiği konusu son derece önemlidir.
- 21.yüzyıl eğitiminin en başta gelen 10 karakteristik özelliği şunlar olmalıdır:

Öğrenci merkezli eğitim anlayışı

Eğitim sürecine destek veren her türü teknolojik ekipman

Aktif öğrenme katılımı

Uyarlanır öğrenme

Cazip ortam

Öğrencilerin kuralları ve beklentileri anlamasını sağlamak

Sınıfta herkesin birbirine saygı duymasını sağlamak

Öğrencilere kendi üstlerine düşen sorumluluğu benimsetmek

Performansa dayalı değerlendirme

İşbirliğine dayalı öğrenme ortamını sağlama

21.Yüzyıl Eğitimi Nedir?

21. yüzyıl öğrenme anlayışında öğretmenin üstelenmesi gereken rol, sadece bilgiyi sunan kişi olmak yerine öğrencilerin öğrenmesine etkin rehberlik yapmak ve kolaylaştırıcı olmaktır.

21. yüzyıl öğrenme anlayışını benimseyen öğretmenlerin, öğrencilerine uygulamalı öğrenme ortamlarını, kendilerini yaratıcı ifade etmelerini sağlayan aktiviteleri, kendilerini yazarak etkin bir şekilde ifade etme olanağı sunan aktiviteleri ve akranlarıyla etkin işbirliği yapabilmelerini sağlamaları gerekmektedir.

21.Yüzyıl Eğitimi Nedir?

21.Yüzyıl öğrencisinin sahip olması gereken bilgi ve beceriler ise şöyledir:

Ana disiplinlerdeki bilgi ve beceriler (İngilizce, okuma veya dil sanatları, dünya dilleri, sanat, matematik, ekonomi, bilim, coğrafya, tarih ve vatandaşlık)

Yaratıcı düşünme ve başkalarıyla uyumlu şekilde çalışabilme

İletişim kurma ve işbirliği yapma

Gerçek yaşam ve kariyer becerileri

Bilgi, medya ve teknoloji becerileri

21.Yüzyıl Becerileri

21. yüzyıl becerileri günümüz eğitim tartışmalarındaki en önemli konulardan birisidir.

İş gücü piyasasının işe alım sürecinde mezun üniversite öğrencilerinin eleştirel ve bağımsız düşünen, sorun çözen, hızlı ve etkili karar veren kişiler olması beklenmektedir.

Bu becerilerin kazanılması gerektiğini savunan kişiler, devlet okullarının sadece temel eğitimi vermeyi değil, aynı zamanda öğrencilerin bu bahsedilen kazanımları da sağlamaları gerektiğini savunmaktadırlar.

21.Yüzyıl Becerileri

21.Yüzyıl becerileri;

Öğrenme ve inovasyon becerileri

Medya okuryazarlığı ve teknoloji becerileri

Kariyer ve yaşam becerileri olmak üzere üç temel beceriden oluşmaktadır.

Öğrenme ve inovasyon becerileri ise kendi içinde dört beceriyi kapsamaktadır:

Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme

İletişim

İşbirliği

Yaratıcılık

Eğitimde Geleneksel ve Yeni Değerler

Eğitimde Egemen/Geleneksel Değerler

Gelişim

Yarışma

Program Merkezli Eğitim

Otoriter Eğitim

Sömürgeleştirici Eğitim

Akıl

Okullaşma

Otokratik Davranış

Herkes için her şey aynı

Edilgen Öğrenci

Öğretmen Merkezli Öğrenme

Uyum Sağlama

Çocuk Merkezli Eğitim

Toplumla Uyum

Geleneksel Okul

Toplumla Hizmet

Eğitimde Yeni Değerler

Sürdürülebilirlik

İşbirliği

Öğrenci Merkezli Eğitim

Demokratik Eğitim

Özgürleştirici Eğitim

Akıl/ Beden/ Ruh Uyum

Eğitim

İşbirlikçi Davranış

Herkes için Bazı şeyler Aynı

Üst Düzey Benlik Algısına Sahip Öğrenci

Kendi Kendine Öğrenme

Kendini Gerçekleştirme

İnsan Merkezli Eğitim

Toplumla İnşa Etme

Özerk Okul

Toplumla Paylaşma

Eğitim ve Öğretimde Yeni Yaklaşımlar

Yapılandırıcılık

Hayat Boyu
Öğrenme

Tam Öğrenme

Proje Tabanlı
Öğrenme

Probleme Dayalı
Öğrenme

İşbirliğine Dayalı
Öğrenme

Beyin Temelli
Öğrenme

Eleştirel
Düşünme

Yaratıcı
Düşünme

Yansıtıcı
Düşünme

Çoklu Zeka
Kuramı

Uzaktan Eğitim

Yapılandırmacılık

Öğretimle ilgili olmayıp, bilgi ve öğrenme ile ilgili bir kuram olan yapılandırmacılık, temelde öğrenenin bilgiyi tekrar etmesi değil, bilgisi transfer etmesi ve yeniden yapılandırmasını ifade etmektedir.

Yapılandırmacı öğrenmede temele alınanlar şöyledir:

- Bilgiyi araştırma yorumlama ve analiz etme.
- Bilgiyi ve düşündürme sürecini geliştirme.
- Geçmişteki yaşantılarla yeni yaşantıları bütünleştirme.

Yapılandırmacılık

Geleneksel Yaklaşım	Yapılandırmacı Yaklaşım
Bilgi, bireylerin dışında olup nesneldir. Öğretmeden öğrencilere transfer edilebilir.	Bilgi, kişisel anlama sahiptir. Öğrencilerin kendileri tarafından oluştururlar.
Öğrenciler duydukları ve okuduklarını öğrenirler. Öğrenme daha çok öğretmenin iyi anlatmasına bağlıdır.	Öğrenciler kendi bilgilerini oluştururlar. Duyduklarını ve okuduklarını önceki öğrenmelerine ve alışkanlıklarına dayalı olarak yorumlarlar.
Öğrenme, öğrencilerin öğrendiklerini tekrar etmelerine bağlıdır.	Öğrenme, öğrencilerin kavramsal anlamayı gösterebilmelerine bağlıdır.

Hayat Boyu Öğrenme

Hayat boyu öğrenme, bireylerin sürekli yeni bilgi, beceri ve yeterlilik edinmelerini, var olan bilgi, beceri ve yeterliliklerini güncellemelerini, yeni öğrendikleriyle eski öğrendiklerini bütünleştirmelerini hedefleyen öğrenme yaklaşımıdır.

Bireylerin hayat boyu öğrenmeyi sürdürebilmeleri için şu becerileri geliştirmeleri gerekir.

- Kendi öğrenmesini, nasıl yöneteceğini ve kendini nasıl güdeleyebileceğini bilme
- Değişen dünyaya nasıl uyum sağlayacağını bilme
- Etkili öğrenme ve bireylerle iletişim kurmak için geniş bir strateji repertuarına sahip olma
- Öğrendiklerini uygulama ve belleğini geliştirme
- Geriye dönerek düzeltme ve geliştirme

Tam Öğrenme

Olumlu öğrenme koşulları sağlanmış ise hemen herkes öğrenebilir ilkesinin ön planda olduğu bir modeldir. Tüm öğrenciler okulda öğretilenleri öğrenebilir. Ek zaman ve öğrenme olanakları sağlandığında öğrenciler okulda öğretilmek istenen davranışları %80-90 oranında öğrenebilirler.

Modelin temeli, değiştirilebilir değişkenleri etkili bir şekilde kullanarak hemen tüm öğrencilere tüm yeni davranışlar öğretilir. Bloom, Carroll'un kavramsal Okulda Öğrenme modelinden hareketle, iş görüsel bir model olan Tam Öğrenmeyi geliştirilmiştir

Grupla ve sınıfla öğretim tekniğidir. Bilgi birimleri üniteler şeklinde belirlenir ve bir ünite öğrenilmeden diğer üniteye geçilmez. Bu üniteler arasındaki geçiş için belirlenen eşik değer öğrenmenin %70 düzeyinde gerçekleşmesi gereklidir.

Tam Öğrenme

Tam Öğrenme/Okulda Öğrenme Modelinde temel üç değişken vardır:

- Öğrenci nitelikleri
- Öğretim hizmetinin niteliği
- Bu iki değişkene bağlı gelişen öğrenme ürünleri.

Tam Öğrenmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri

- Olumlu Yönleri Öğretim süreci, öğrencilere göre ayarlanabilir. Her öğrencinin kendi hızında ilerlemesine imkan tanır. Öğrenciye başarıya kadar zaman tanıdığı için kendisine olan güveni artır.
- Olumsuz Yönleri Zaman alıcıdır. Yavaş öğrenenler, hızlı öğrenenleri engelleyebilir.

Proje Tabanlı Öğrenme

Öğrencinin aktif katılımını teşvik eden, üst düzey bilişsel aktiviteleri destekleyen, çok çeşitli araç ve kaynak kullanımını gerektiren; akademik sosyal ve hayat becerilerini birlikte ele alan ve teknoloji kullanımını vurgulayan bir öğretim modelidir.

- Problem çözümünde öğrencinin katılımını sağlar.
- Öğrencilerin kendi öğrenme yapılarına göre çalışmalarına izin verir.
- Öğrenen merkezlidir.
- Öğrenme öğrenci gruplarında meydana gelir.
- Öğretmenler yönlendirici ve rehberdir ekiple çalışmayı sağlar.
- Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirir.

Probleme Dayalı Öğrenme

Probleme dayalı öğrenme gerçek yaşam problemleri üzerine kurulmuştur. PDÖ öğrencinin hem içeriği hem de eleştirel düşünme becerilerini öğrendiği gerçek problemlerden oluşan bir çabalama sürecidir.

Yararları:

- PDÖ öğrenciyi merkeze alır.
- PDÖ de öğrenciye gerçek yaşam durumları problem olarak sunulur.
- PDÖ öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirir.
- PDÖ öğrencinin keşfetme duygusunu geliştirir.
- PDÖ yaşam boyu öğrenmeyi amaç edinir.
- PDÖ problemlerin seçiminde gerçek yaşam kullanılmaktadır.
- PDÖ de öğrencilerin işbirlikli bir yaşam biçimi geliştirmeleri sağlanır.

İşbirliğine Dayalı Öğrenme

Aktif öğrenme öğrenenin öğrenme sorumluluğu taşıdığı öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleri ile ilgili karar alma ve öz düzenleme yapma fırsatların verildiği ve karmaşık öğretimsel işlerle öğrenenin öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme sürecidir.

Öğrencilerin küçük gruplar halinde çalışarak ve birbirinin öğrenmesine yardım ederek öğrenmeyi gerçekleştirme sürecidir.

İşbirliğine Dayalı Öğrenme

Avantajları

Öğrencilere, özellikle günümüzde başarının sırrı olarak ifade edilen ekip çalışması becerisinin kazandırılmasında, sosyal becerilerinin geliştirilmesinde ve iyi arkadaşlık ilişkilerinin oluşturulmasında oldukça etkili bir metottur.

Yaşam boyu gerekli olan değişik sosyal rollerin öğrenilmesinde, karşılaşılan güçlüklerin çözümünde ve insanları tanıma ve anlama yeteneğinin gelişiminde önemli etkilere sahiptir.

Birey kendi fikirlerini diğerlerine kabul ettirmeye çalışırken, diğerlerinin fikirlerini de analiz, sentez ve kritik etmeyi öğrenir ki bu da eleştirel düşüncenin gelişimine önemli katkılar sağlar. Kalabalık sınıflarda her öğrenciye soru sorma, cevaplama ve düşüncelerini açıklama fırsatı vermesi metodun önemli avantajlarından biridir.

Akademik başarı üzerindeki olumlu etkilerinin yanında yüksek özgüven, empatik yaklaşım, iletişim becerileri, problem çözme, yaratıcı ve eleştirel düşünmenin gelişimine de büyük katkılar sağlar. Öğrenme için gerekli motivasyonun yeterince sağlanamadığı durumlarda iş birliğine dayalı öğrenme metodundan istenilen verimin elde edilemeyeceğini araştırmalar göstermektedir.

İşbirliğine Dayalı Öğrenme

Özellikleri:

- Diğer öğrencilerle birlikte hareket ederler.
- Ortak çalışma ve sosyal öğrenme sürecini yaşarlar.
- Öğrenciler iki ile beş kişilik değişen gruplar halinde ortak hareket ederler.
- Öğrenciler arasında kaçınılmaz olarak etkileşim ve bağımlılık vardır.
- Sorumluluk duygusu gelişir.

İşbirliğine Dayalı Öğrenme

İlkeler:

- Gruplar en az iki, en çok beş ya da altı kişiden oluşur.
- Öğrenme küçük gruplar içinde gerçekleştirilir.
- Öğrencilerin grup içindeki etkileşimleri önemlidir.
- Gruplar arasındaki yarışma daha önemlidir.
- Başarı ya da başarısızlık gruplara aittir.
- Öğrencileri bütünleştirir ve dostluk duygularını artırır.
- Bu öğrenme modeliyle bilişsel yönler değil, duyuşsal ve sosyal yönler de gelişir.

Beyin Temelli Öğrenme

Beyin temelli öğrenme, insan beyninin yapısına ve işlevine dayanan bir öğrenme kuramıdır. Kurama göre, insan vücudundaki tüm psikolojik ve bilişsel oluşumların, anlayışların beyinde fizyolojik olarak karşılığı gerçekleştirilmektedir.

Beyin temelli öğrenme bir nevi düşünmeyi öğrenme yöntemidir. İnsanın beyni ve vücudu bütün öğrenmelere kaynaktır. Beyin insan zekasının, duygularının ve bilincinin, algılarının, karar vermenin, planlamanın, sevmenin, nefretin vb. doğrudan ve dolaylı öğrenmenin merkezi olup, tüm organizmayı sevk ve idare eder. Bu durumda, öğrenmenin merkezi olan beyni tanıyıp, nasıl çalıştığını anlamak gerekir.

Süreçte öğrenciler sadece çalıştıkları konu ile ilgili bağlantıları değil, önceki ve yeni bilgiler arasındaki ilişkileri de kurarak anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirir.

Çoklu Zeka Kuramı

Çoklu zeka kuramı, insanlardaki zekaya IQ temelli bakış açısına karşı gelen, zekanın çok parçalı olduğunu ifade eden, bireylerin öğrenme ortamında farklı öğrenme stilleriyle bilgi edindiklerini vurgulayan bir yaklaşımdır.

Kuramın amacı, eğitimde bireylerin neler yapabildiğinden çok, zeka alanlarını geliştirerek daha fazla neleri yapabileceğinin düşünülmesidir.

Gardner tarafından geliştirilen kurama göre zeka 8 başlıkta toplanmıştır:

- Sözel-dil zekası
- Mantıksal-matematiksel zeka
- Bedensel-kinestetik zeka
- Müziksel-ritmik zeka
- Görsel-uzaysal zeka
- Doğacı zeka
- Toplumsal zeka
- İçsel-özedönük zeka

Çoklu Zeka Kuramı

İnsanlar çok farklı zekâ türlerine sahiptir.

Zekâ; bireyleri sınıflandırmak amacıyla değil, onları tanımak amacıyla belirlenir.

Her insan aktif olarak kullandığı zekâları ile özel bir karışıma sahiptir. Her insanın kendine özgü bir zekâ profili vardır.

Zekâların her biri insanda farklı bir gelişim sürecine sahiptir.

Bütün zekâlar dinamiktir.

İnsandaki zekâlar tanımlanabilir ve geliştirilebilir.

Her insan kendi zekâsını geliştirmek ve tanımak fırsatına sahiptir.

Her bir zekânın gelişimi kendi içinde değerlendirilmelidir.

Her bir zekâ hafıza, dikkat, algı ve problem çözme açısından farklı bir sisteme sahiptir.

Bir zekânın kullanımı esnasında diğer zekâlardan da faydalanılabilir.

Kişisel altyapı, kültür, kalıtım, inançlar zekâların gelişimi üzerinde etkiye sahiptir.

Bütün zekâlar, insanın kendini gerçekleştirme yolunda farklı ve özel kaynaklardır.

İnsan gelişimini değerlendiren tüm bilimsel teoriler çoklu zekâ teorisini desteklemektedir.

Şu anda bilinen zekâ türlerinden daha farklı zekâlar da olabilir.

Eleştirel Düşünme

Eleştirel düşünme, neye inanılması ve ne yapılması gerektiğine karar vermeye odaklanan mantıklı ve yansıtıcı düşünmedir. 21. yüzyılda üzerinde en çok çalışılan konulardan birisidir.

Hem eğitimde hem de kişilerin kişisel yaşamlarında eleştirel düşünme oldukça önemli bir yere sahiptir. ideal bir eleştirel düşünürün meraklı, bilgili, mantıklı, açık fikirli, esnek, değerlendirme esnasında adil, değerlendirmede bulunurken dikkatli, gerekli bilgiyi arama esnasında özenli olması beklenir.

Eleştirel Düşünme

Eleştirel düşünme eğitimi öğrencilere şu becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır:

- Gerçekler ve iddialar arasındaki farklılığı ayırt edebilme
- Kaynak güvenilirliğini test edebilme
- İlgisiz bilgilerle ilgili bilgileri ayıklama becerisi
- Önyargı ve bilişsel hataları farkında olma
- Tutarsız yargıları farkına varma
- Etkili soru sorma becerisi
- Sözel ve yazılı dilin etkili kullanımı
- Düşünmeyi düşünme yeteneği

Yaratıcı Düşünme

Yaratıcı düşünme ortaya çıkan problemleri çok farklı, daha önce denenmemiş açılardan açıklayabilme ve çözebilme kapasitedir.

Yaratıcı olmak için kişinin çevresinde bulunan her alternatife açık olması gerekmektedir.

Günümüzde öğretmen yeterlilikleri içinde yaratıcılık oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü yaratıcı düşünme, zekayla ilgili olmakla birlikte eğitimle geliştirilmektedir.

Yansıtıcı Düşünme

Herhangi bir düşünce ya da bilgiyi ve onun amaçladığı sonuçlara ulaşmayı destekleyen bir bilgi yapısını etkin, tutarlı ve dikkatli bir biçimde düşünmedir.

Üst düzey bir düşünme biçimi olan yansıtıcı düşünme, hipotez oluşturma ve oluşturulan hipotezleri sonuçlandırmaya yönelik olarak verileri toplayarak sonuca ulaşmayı içeren, öğretmen ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinde kullanması gereken önemli bir unsurdur.

Birey yansıtıcı düşünme yoluyla sürekli kendini değerlendirerek geliştirir.

Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim g¼n¼m¼z toplumları için gereksinim duyulan yeni bir modeldir. ¼zellikle hayat boyu ¼đrenme gereksinimi, geleneksel eğitimden yararlanılamaması, teknolojilerin hızla yayılması, bilgi ve becerilerin artıp değişmesi ve çeşitlenmesi gibi pek çok neden diğer yaklaşımlar gibi uzaktan eğitimi g¼ndemde tutmaktadır.

Uzaktan eğiti, ¼đreten ve ¼đrenenin aynı ortamda bulunmadan, ¼đrenenin eğitim hizmetinden yararlanması için, ¼đretim s¼recinin uzaktan ve bir merkezden d¼zenlenmesi, sunulması ve değerlendirilmesi s¼recidir.

Uzaktan eğitim, geleneksel ¼đrenme- ¼đretme y¼ntemlerindeki sınırlılıklar nedeniyle sınıf içi etkinliklerin gerçekleştirilemediği durumlarda ¼đrenci ve ¼đretmen arasındaki eğitimsel iletişim ve etkileşimin çeşitli ¼đretim materyallerinin, iletişim teknolojileri aracılığıyla bir araya getirildiği bir eğitim faaliyetidir.